

23. juli 2013

UKA 2013/83

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS, pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, tassa imaalisinnaanngorlugu Inatsisartut Naalakkersuisullu DIIS-miit nalunaarutinik nassuiaatinillu piniarsinnaanngorlugit, Inatsisartut Naalakkersuisullu DIIS-imik atuisinnaanerit annertusarlugu.

(Inatsisartunut ilaasortaqa Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

2012-imi Folketingimi inatsisip marluk, Lov for Dansk Institut for Menneskerettigheder (IMR) aamma Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) avissaartinneqarput. Tassunga atatillugu IMR-imut inatsip Kalaallit Nunaanni atortussanngortinneqarpoq. Akerlianik DIIS pillugu inatsisip atortussanngortinneqanngitsoq.

Danskit sillimaniarnermut-, illersornissamut- nunanullu allanut politikkianni Issittoq Kalaallillu Nunaat sammineqarnerujartuinnarput. Tamatuma ilaatigut kingunerivaa ingerlatsiviit DIIS-itut ittut annertunerujartuinnartumik Issittumik Kalaallillu Nunaannik samminnimmata.

Pingaartumik nunanut allanut sillimaniarnermullu politikkitigut, tassaasut DIIS-ip pingaarnertigut sammisassaqarfii, Naalagaaffeqatigiinnerup iluani ineriartortoqarpoq, taamaattumillu Kalaallit Nunaata DIIS-ip tassuunatigut piginnaasai atorluarusuttu-jussuuai.

DIIS-imut inatsisitaassamut oqaaseqaatini erseqqissarneqarpoq Issittoq tassaasooq DIIS-ip paasiniaaqqissaarfigisassaani pingaarnernut ilaasoq. DIIS-ip piginnaatitsissutaani ima allassimasooqarpoq:

”Siunissaq eqqarsaatigalugu issittumi pissutsit ilanngullugit (...) ilisimatusarfissanut taaneqartunut allanut ilanngullugit erseqqissaatigineqassapput. Ukiuni kingulliunerusuni Issittumi ineriartorsimaneq eqqarsaatigalugu, Kalaallit Nunaata namminersulersimanera silaannaallu allanngoriartornerani periarfissat nutaat pinngortut eqqarsaatigalugit nuna taanna nunanit tamalaanit soqutigineqaleriartorsimavoq, Naalagaaffeqatigiinnerup iluani nunanut allanut sillimaniarnermullu politikkinut apeqqutaasumik”.

Folketingip inatsip nutaaq pillugu isumaliutissiissutaani Nunanut Allanut ataatsimiititaliaq ilaatigut ima allappoq:

”Issittup pingaartinneqarnera ataatsimiititaliamit isumaqatigaarput. Issittumut atatillugu institutip suliaani Kalaallit Nunaat pissusissamisuginnartutut immikkut soqutiginaateqarpoq, ataatsimiititaliallu pingaartippaa DIIS-ip issittoq pillugu ilisimatusarnerani paasi-sanillu ingerlateqqiinerani – institutip kiffaanngissuseqarnera ataqqillugu – Kalaallit Nunaanni suliffeqarfii susasaqartut, soorlu Ilisimatusarfik – Kalaallit Nunaata Universiteta suleqatigalugit atorfilittallu kalaaliusut oqaloqatiginerisigut pisassasut.”

Kiisalu:

”Taamaattumik ministerip apeqqummut 1-imut akissutaa, Kalaallit Nunaannik oqaloqateqarnermut tunngasoq, isumaliutissiisummut ilanngussatut naqinneqarsimavoq. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigivaa § 2, nr. 3 naapertorlugu institutip Folketingip Inatsisartullu ataatsimoortumik qinnuiginninnerisigut nalunaarutit nassuiaatillu suliarisinnaagai, naak kunngikkormiut Kalaallit Nunaannut atortuulersitsinerisigut inatsit atulersinneqanngikkaluartoq.”

Ataatsimiititaliami apeqqutinut akissummi pineqartumi Nunanut Allanut Ministeri ima allappoq:

”Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder pilersinneqarneranut inatsit atuuttoq Kalaallit Nunaanni atortuulersinneqarsimavoq Savalimmiunili atortuulersinneqarani. Dansk Institut for Internationale Studier-mullu inatsisissamut siunnersuutip L155-p, inatsisip kunngikkormiunit atortuulersinneqarneratigut Kalaallit Nunaanni aamma Savalimmiuni atortuulersinneqarnissaanut periarfissiivoq.

Namminersorlutit Oqartussat inatsisissamut siunnersuummut tusarniaanermi akissummini inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaanik qinnuteqarnissaq pisariaqartutut isiginngilaa. Uanga Namminersorlutik Oqartussat kissaataat tamakkiisumik tapersorpara, tassa DIIS-ip issittoq pillugu ilisimatusarnerani paasisanillu ingerlateqqiinerani – institutip kiffaanggissuseqarnera ataqqillugu – Kalaallit Nunaanni suliffeqarfii susassaartut, soorlu Ilisimatusarfik – Kalaallit Nunaata Universiteta suleqatigalugit pisassasut – inatsimmut siunnersuummut oqaaseqaatinut oqaaseqarfigineqartoq, pkt.1.2, tassa atorfilittat ilisimatusartullu oqaloqatigiinnerunissaanik institutip siuarsaanissaani kalaallit atorfilittat aamma ilanngullugit pineqartut. Namminersorlutik Oqartussat uangalu naatsorsuutigaarput § 2, nr. 3 naapertorlugu institutip danskit naalackersuisuisa aammalu Naalackersuisut ataatsimoortumik qinnuiginninnerisigut nalunaarutit nassuiaatillu suliarisinnaagai, naak kunngikkormiut Kalaallit Nunaannut atortuulersitsinerisigut inatsit atulersinneqanngikkaluartoq.”

Tassa taamanikkut Naalackersuisuniit DIIS-mut inatsisip Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqarnissaanut tunngasumik suli kissaateqartoqarsimanngilaq. Inuit Ataqtigiinniilli maanna piffissanngorsoraarput inatsit Kalaallit Nunaannut aamma atortuulersinneqarpat, pingaartumik Issittup paasiniaaqqissaarfissatut pingaaruteqartutut erseqqissaatigineqar-nera eqqarsaatigalugu.

Taamatuttaaq isumaqarpugut maanna Kalaallit Nunaata Danmarkillu nunanut allanut sillimaniarnermullu tunngasutigit politikkitigit suleqatigiinnerulernissaat eqqarsaatigalugu inatsisip atortuulersinneqarnissaa pissusissamisoortoq. Tassami Danmarkimisulli suleqatigiinnermut tamatumunnga peqataasinnaanissatsinni, Inatsisartut Naalackersuisullu nalunaarutinik nassuiaatinillu qinnuiginnissinnaanissaat pingaaruteqarpoq.

Misissuinernik piniarnermi Folketingimik peqatiserinneqqaannginnissaq Inatsisartunut pingaaruteqarpoq. Kalaallit politikeriisut pissusissamisoortumik issittumut Kalaallillu Nunaannut apeqqutit sammiuarterpagut, taamatullu pisamut aalajangersimasumut, Folketingimi imaluunniit danskit naalackersuisuini sammineqanngitsumut, tunngasumik paasisaqarusulerneq nalaaratarsinnaavarput.

Taamaattumik DIIS pillugu inatsisip atortuulersinneqarnissaanut Inatsisartuniit Naalakkersuisut sulissutiginninnissamut peqquneqarnissaanut siunnersuuteqarpugut.

Pisortani aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Siunnersuutip nunatsinni pisortani aningaasatigut allaffissornikkullu annertunerusumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq

Namminersortuni aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq

Innuttaasuni aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq